

СПЕЦИФИЧНОСТИ КЉУЧНИХ ОБРАЗОВНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВотно УЧЕЊЕ У ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ¹

Комуникација на матерњем језику

Ова компетенција се развија кроз прилике за богаћење речника и коришћење различитих функција језика; кроз подршку детету за правилно, изражајно и креативно усмено изражавање и језичко стваралаштво; подстицањем различитих начина графичког и других начина симболичког репрезентовања и стварањем прилика за њихову практичну употребу у игри као и развијањем свести о њиховој важности и корисности; развијање свести о важности језика у међуљудским односима и коришћењу језика на позитиван и друштвено одговоран начин.

Рана писменост се развија у подстицајном језичком окружењу кроз активности у којима различити начини симболичког бележења и писана комуникација имају сврху у самој активности, а не кроз издвојено подучавање деце читању и писању.

Комуникација на другом језику

На предшколском узрасту се развија основа за учење других/страних језика кроз развој матерњег језика и развијањем свести и знања о различитим културама и језицима као и функцији језика у комуникацији међу људима и културама.

Уколико се на предшколском узрасту уводи други језик, учење подразумева ситуационо усвајање језика, тако што је страни језик уткан у ситуације и активности кроз које га дете упознаје и смислено употребљава, а не кроз издвојено подучавање посебно обликованим методичким поступцима.

Математичке, научне и технолошке компетенције

Математичке, научне и технолошке компетенције се развијају кроз богата сензорна искуства и практичну манипулацију; подстицањем развоја и примене логичко-математичког мишљења у сагледавању и разумевању појава и односа и решавању проблема; подршком истраживањима, упитаности, откривањима и закључивању о природним и физичким појавама, у различитим ситуацијама игре и активностима у оквиру теме/пројекта и животно-практичним ситуацијама; применом сазнања у решавању практично животних потреба и проблема.

Васпитач обликује своје учешће у заједничком истраживању кроз различите поступке подршке и поступке проширивања, а не вербалним подучавањем.

¹ Извод из Основа програма ПВО, Године узлета, страна 20-21.

Дигитална компетенција

Дигитална компетенција се развија кроз смислено коришћење дигиталних технологија као оруђа којима се деци омогућава: долажење до информација; изражавање и представљање у функцији игре и истраживања; документовање различитих активности. Дигитална компетенција подразумева и развој адекватног односа и културу употребе дигиталних технологија.

Учење учења

Ова компетенција се развија подршком деци да освешћују процес властитог учења; кроз подршку развоју перцептивних способности и метакогнитивних способности промишљања, преиспитивања, планирања и саморегулација учења које је смислено повезано са игром, активношћу и ситуацијом у којој дете учествује и кроз укључивање деце у развијање програма.

Друштвене и грађанске компетенције

Ове компетенције се остварују развијањем заједништва деце и одраслих и вршњачке заједнице: неговањем односа припадања, уважавања и прихватања; неговањем односа уважавања различитости и бриге о другима; развијањем групног идентитета; учешћем у игри, активностима, различитим друштвеним групама и ситуацијама које захтевају договарање, сарадњу, усаглашавање, међусобну подршку и дају прилику за властити допринос заједници у коју су укључена; укључивањем и/или покретањем догађаја, акција и пројеката у локалној заједници.

Иницијатива и предузетништво

Ова компетенција се остварује кроз подршку отвореној игри деце, развијање пројеката са децом и укључивањем деце у различите ситуације и активности којима се подржава њихова иницијатива, оригинални приступи у решавању различитих проблема и које пружају разноврсне могућности деци да своје замисли преиспитују, испробавају и процењују, као и могућности стваралачке прераде искуства и креативног изражавања властитих идеја, доживљаја, мишљења и сазнања.

Културолошка свест и изражавање

Ова компетенција се подржава култивисањем дечје игре; развијањем културног, националног и идентитета „становника планете”; приближавањем деци културног наслеђа заједнице и човечанства, подстицањем стваралачког изражавања идеја, искустава и емоција деце кроз различита уметничка подручја (визуелна уметност, драма, музика, покрет и плес, књижевност); опремање простора којим се подстиче зачудност и естетски доживљај; подстицање деце на различите начине стваралачке прераде својих доживљаја и искустава кроз различите медије.